

Súd: Okresný súd Spišská Nová Ves
Spisová značka: 3P/21/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7620200344
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 06. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Richard Klimek PhD.
ECLI: ECLI:SK:OSSN:2020:7620200344.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Spišská Nová Ves, sudca JUDr. Richard Klimek, PhD., vo veci starostlivosti o maloletú: E. H. R.. XX. XX. XXXX, zastúpená v konaní kolíznym opatrovníkom JUDr. Branislavom Smetankom, vyšším súdnym úradníkom Okresného súdu Spišská Nová Ves, dieťa rodičov: matka K. H. R.. XX. XX. XXXX, D. I. I. XXXX/XX, Z., t. č. bytom Č. W., L. Č.. XXX/X, A. a otec neuvedený, za účasti K.. U. W., O.. XX.X.XXXX a Š. W.J., R.. X.X.XXXX, V. T. D. A. N. H. - K. C., B.. J. Č.. XXX/XX, v konaní o návrhu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Spišská Nová Ves na splnenie podmienok osvojiteľnosti, pozbavenie rodičovských práv a povinností a ustanovenie poručníka, takto

rozhodol:

I. Určuje sa, že mal. E.Q. H., R.. XX.XX.XXXX, je osvojiteľná.

II. Pozbavuje sa matka K. H., R.. XX.XX.XXXX, rodičovských práv a povinností vo vzťahu k mal. E. H., R.. XX.XX.XXXX.

III. Ustanovuje sa mal. E. H., R.. XX.XX.XXXX, za poručníkov manželia: K.. U. W., R.. XX.XX.XXXX, trvale bytom A. N. H. - K. C., J. XXX/XX, a Š. W., R.. XX.XX.XXXX, trvale bytom A. N. H. - K. C., J. XXX/XX, ktorí sú oprávnení a povinní zastupovať maloletú, spravovať jej majetok a dbať pri tom na pokyny súdu.

IV. Ustanovení poručníci sú povinní súdu predkladať raz za 6 mesiacov správy o mal. a o nakladaní s jej majetkom.

odôvodnenie:

1. Navrhovateľ - Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Spišská Nová Ves sa svojím návrhom zo dňa 20.1.2020 domáhal, aby súd vyniesol rozsudok o splnení podmienok osvojiteľnosti u mal. E. H., R.. XX.X.XXXX. Zároveň žiadal, aby súd matku pozbavil rodičovských práv a povinností vo vzťahu k maloletému a tiež, aby maloletému ustanovil poručníkov.

2. Návrh navrhovateľ odôvodnil tým, že na základe uznesenia Okresného súdu v Mostě, č. 0Nc 3021/2018-9 zo dňa 30.07.2018 bola maloletá E. H., R.. XX.XX.XXXX zverená do starostlivosti Kojeneckého ústavu Ústeckého kraja, pracovisko v Mostě. Matka maloletej K. H. po narodení dcéry podpísala súhlas s tým, aby bola maloletá umiestnená do kolektívneho zariadenia, prípadne do pestúnskej starostlivosti. Rozsudkom Okresného súdu v Mostě, č. 0P 282/2018-40 zo dňa 04.10.2018, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 03.11.2018, bola nad maloletou E. nariadená ústavná starostlivosť na dobu troch rokov a táto sa realizovala v Kojeneckom ústave v Mostě. Okresný súd v Mostě rozsudkom, č. 0P 282/2018-83 zo dňa 03.06.2019, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 13.07.2019, rozhodol o premiestnení maloletej E. v rámci nariadenej ústavnej starostlivosti (repatriácie) do Centra pre deti a rodiny Gelnica, kde bola maloletá premiestnená dňa 21.08.2019. Pred podaním návrhu,

úrad zistil rodinné, bytové a sociálne pomery matky dieťaťa a záujem o maloleté dieťa. Taktiež zistil aj prekážky, ktoré bránia matke v prejavení skutočného záujmu o dieťa. Matka žila v družobnom pomere s S. J.V., R..XX.XX.XXXX. Bola hlásená k pobytu na adrese J.. Č. XXX, J. - K.. V súčasnej dobe sú obaja vo výkone trestu odňatia slobody. Maloletá E. pochádza z deviatich súrodencov a je najmladšia. Matka svojim starším deťom riadne nezabezpečovala starostlivosť, z tohto dôvodu boli maloleté deti matke postupne odobraté a umiestnené v ústavnej starostlivosti v Českej republike. Prišla aj o bývanie. Dôvodom nariadenia ústavnej starostlivosti u starších detí bola tá skutočnosť, že rodičia dlhodobo nezabezpečovali riadnu starostlivosť o deti. Rodina žila dlhodobo v zlej sociálnej situácii, otec je simplexná osoba, matka má základné vzdelanie. Obaja boli dlhodobo nezamestnaní, striedavo v evidencii úradu práce, opakovane vyradení z evidencie pre nespoluprácu. Ich spolužitie bolo komplikované, matka sa opakovane sťažovala na nevhodné správanie druhu, ktorý bol agresívny a vulgárny voči nej aj k maloletým deťom, taktiež požíval nadmerne alkoholické nápoje. Komplikované spolužitie sa odrážalo aj na školských výsledkoch ich detí, ktoré zanedbávali školskú dochádzku. Matka pred nástupom na výkon trestu odňatia slobody, bývala na ubytovni v N. B. C. T.. Má štátne občianstvo Slovenskej republiky. Formálne figuruje na trvalom pobyte na adrese I. Č..XX C. Z., kde cca 20 rokov nebýva. V danom byte žijú noví vlastníci. Nikto z rodiny matky žijúcich v Gelnici neprejavil o maloletú záujem. Po ukončení trestu hrozí matke vyhostenie z Českej republiky z dôvodu, že proti nej je začaté konanie o zrušení povolenia k pobytu v Českej republike. Na Slovensko sa nemá kde vrátiť. Od umiestnenia mal. E. v Kojeneckom ústave v Mostě sa matka zaujímala o dcéru 1x, a to dňa 16.07.2019, kedy napísala list, v ktorom oznámila, že je vo výkone trestu odňatia slobody a po ukončení trestu dňa 27.04.2020 by si chcela dcéru prevziať do svojej starostlivosti. Od uvedenej doby matka neprejavila žiadny záujem o maloletú dcéru. Taktiež úrad vo svojom návrhu navrhol, aby za poručníkov pre maloletú boli ustanovení manželia Š. W. O. U. W., ktorí majú zámer prevziať dieťa do pestúnskej starostlivosti.

3. Matka sa písomne vyjadrila k návrhu tak, že nemá žiadne námietky k návrhu na začatie konanie a súhlasila s ním. Ďalej uviedla, že nemôže sa a nemá ani záujem o starostlivosť o maloletú, pretože žije v 18 rokoch v Českej republike a jej podmienky nie sú dobré a nie je schopná starostlivosť o maloletú zaistiť. Na záver uviedla, že v plnom rozsahu súhlasí s návrhom a chce byť pozbavená rodičovských práv a dáva súhlas s osvojeniu maloletej.

4. Navrhovaní poručníci Š. W. O. K.. U. W. sa písomne vyjadrili k návrhu tak, že maloletá E. je v ich starostlivosti od 7.2.2020 a chcú by jej poskytnúť všetky podmienky na všeobecný rozvoj a hlavne jej poskytnúť rodinné prostredie.

5. Súd vykonal pojednávanie dňa 24.6.2020 v neprítomnosti matky, pretože boli splnené všetky podmienky na vykonanie pojednávania v jej neprítomnosti. Opis návrhu a predvolanie jej boli riadne a včas doručené a k predmetnému návrhu sa písomne vyjadrila tak, že s ním súhlasila.

6. Súd vykonal dokazovanie výsluchom poverenej zamestnankyne navrhovateľa, výsluchom navrhovaných poručníkov, ako aj oboznámením sa s listinnými dôkazmi a pripojenými súdnymi spismi, na základe čoho zistil tento skutkový stav:

7. Maloleté dieťa - E. H. sa narodilo dňa XX.X.XXXX C. T., Česká republika, matke, K. H., R.. XX.X.XXXX. Otca nemá určeného. Rozsudkom Okresného súdu v Mostě, č. 0P 282/2018-40 zo dňa 04.10.2018, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 03.11.2018, bola nad maloletou E. nariadená ústavná starostlivosť na dobu troch rokov a táto sa realizovala v Kojeneckom ústave v Mostě. Okresný súd v Mostě rozsudkom, č. 0P 282/2018-83 zo dňa 03.06.2019, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 13.07.2019, rozhodol o premiestnení maloletej E. v rámci nariadenej ústavnej starostlivosti (repatriácie) do Centra pre deti a rodiny Gelnica, kde bola maloletá premiestnená dňa 21.08.2019.

8. Uznesením Okresného súdu Spišská Nová Ves sp. zn. 14P 29/2020-29 zo dňa 29.1.2020, bolo nariadené neodkladné opatrenie, na základe ktorého maloletá E. bola dočasne zverená a odovzdaná do dočasnej starostlivosti K.. U. W. O. Š. W..

9. Podľa správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Spišská Nová Ves, z prednesu zástupcu navrhovateľa a z výpovede zástupcu navrhovateľa vyplynulo, že mal. E. bola dňa 31.07.2018 umiestnená do Kojeneckého ústavu v Mostě v Českej republike. Následne dňa 21.08.2019 bola premiestnená z ČR do zariadenia do Centra pre deti a rodiny Gelnica, a to rozhodnutím Okresného súdu

Most. Naposledy bolo rozhodované o mal. dieťaťi konaním tunajšieho súdu sp. zn. 14P/29/2020, kedy bola dočasne odovzdaná do starostlivosti manželom W.. V prípade mal. E. je matka iba jediný rodič, ktorý neprejavuje od narodenia maloletej o ňu záujem. Posledný kontakt matky s maloletou bol ešte v zariadení v ČR. Maloletá E. pochádza z 11 súrodencov a ostatné deti vedú záhaľčivý spôsob života a zo strany matky bolo zistené aj závažné zanedbávanie. Niektorí zo súrodencov sa nachádzajú v ústavoch. Na základe týchto skutočností zotrval navrhovateľ na návrhu a žiadal vydať rozsudok, ktorým by pozbavil matku rodičovských práv a podľa § 102 ods. 1 písm. a) Zákona o rodine vyslovil osvojiteľnosť u maloletej. V prípade pozitívneho rozhodnutia navrhol ustanoviť manželov W. za poručníkov pre maloleté dieťa.

10. Zo správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Košice vyplynulo, že maloletá E. si vytvorila blízky vzťah k manželom W., v ktorých domácnosti sa maloleté dieťa v súčasnosti nachádza a sociálnym zisťovaním bolo zistené, že mal. E. má zabezpečené všetky potrebné podmienky pre všestranný fyzický, psychický a sociálny vývin.

11. Zo správy Centra pre deti a rodiny Gelnica vyplynulo, že mal. E. bola do centra prijatá dňa 21.8.2019. V súčasnosti sa nachádza v dočasnej starostlivosti manželov W. a podmienky osvojiteľnosti u mal. E. boli splnené k 16.1.2020. Od príchodu do ich centra sa biologická matka a ani nikto z príbuzných o mal. E. nezaujímal.

12. Navrhovaní poručníci, a to K.. U. W. O. Š. W. na pojednávaní konanom dňa 24.6.2020 prejavili ochotu vykonávať funkciu poručníkov maloletej E..

13. Podľa § 102 ods. 4 Zákona o rodine, o splnení podmienok osvojiteľnosti maloletého dieťaťa uvedených v odseku 1 rozhoduje súd na návrh orgánu sociálnoprávnej ochrany alebo aj bez návrhu.

14. Podľa § 102 ods. 1 Zákona o rodine, na osvojenie nie je potrebný súhlas rodičov osvojovaného maloletého dieťaťa ani súhlas maloletého rodiča maloletého dieťaťa, ak

a. počas najmenej šiestich mesiacov neprejavovali skutočný záujem o maloleté dieťa najmä tým, že ho nenavštevovali, neplnili si pravidelne a dobrovoľne vyživovaciu povinnosť k maloletému dieťaťu a nevynaložili úsilie upraviť si svoje rodinné a sociálne pomery tak, aby mohli osobne vykonávať starostlivosť o maloleté dieťa, ak im v prejavení záujmu nebránila závažná prekážka, alebo

b. počas najmenej dvoch mesiacov po narodení dieťaťa neprejavili o dieťa žiadny záujem, ak im v prejavení záujmu nebránila závažná prekážka, alebo

15. Podľa § 135 ods. 1 písm. a/, konaniami vo veciach osvojenia sú konanie o osvojiteľnosti.

16. Podľa § 136 CMP, na konanie vo veciach osvojenia je miestne príslušný súd, v ktorého obvode má dieťa v čase začatia konania bydlisko určené dohodou rodičov alebo iným zákonným spôsobom. Ak takého súdu niet, je na konanie príslušný súd, v ktorého obvode sa dieťa zdržuje.

17. Podľa § 138 ods. 1 CMP, účastníkmi konania o osvojiteľnosti sú navrhovateľ, dieťa a jeho rodičia.

18. Podľa § 139 CMP, súd v konaní môže vyslychnuť toho, v koho starostlivosti sa dieťa nachádza, alebo štatutárny orgán zariadenia na výkon rozhodnutia súdu, v ktorom je dieťa umiestnené. Súd v konaní o osvojiteľnosti skúma aj okolnosti na strane dieťaťa vylučujúce splnenie účelu osvojenia.

19. Podľa § 38 ods. 4 Zákona o rodine, ak rodič zneužíva svoje rodičovské práva a povinnosti najmä týraním, zneužívaním, zanedbávaním maloletého dieťaťa alebo iným zlým zaobchádzaním s maloletým dieťaťom, alebo výkon rodičovských práv a povinností napriek predchádzajúcim upozorneniam závažným spôsobom zanedbáva, súd pozbaví rodiča výkonu rodičovských práv.

20. Podľa § 39 ods. 4 Zákona o rodine, vyživovacia povinnosť rodičov voči maloletému dieťaťu rozhodnutím súdu o obmedzení alebo pozbavení výkonu rodičovských práv a povinností, alebo o pozastavení ich výkonu nezaniká.

21. Podľa § 56 ods. 1 Zákona o rodine, ak obaja rodičia maloletého zomreli, boli pozbavení výkonu rodičovských práv a povinností, bol pozastavený výkon ich rodičovských práv a povinností alebo nemajú spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu súd ustanoví mal. dieťaťu poručníka, ktorý bude zabezpečovať jeho výchovu, zastupovať ho a spravovať jeho majetok.

22. Podľa § 56 ods. 2 Zákona o rodine, poručník nie je povinný osobne sa starať o maloleté dieťa. Ak sa poručník o maloleté dieťa osobne stará, má nárok na príspevky podľa osobitného predpisu.

23. Podľa § 57 ods. 1 Zákona o rodine, ak sú rodičia maloletého dieťaťa nažive a ak to nie je v rozpore so záujmom maloletého dieťaťa, súd ustanoví za poručníka predovšetkým toho, koho navrhli rodičia, ktorých výkon rodičovských práv a povinností bol pozastavený. Ak niet takej osoby, súd ustanoví za poručníka niekoho z príbuzných alebo blízkych osôb maloletého dieťaťa alebo jeho rodiny alebo inú fyzickú osobu.

24. Podľa § 57 ods. 2 Zákona o rodine, za poručníka maloletého dieťaťa možno ustanoviť aj manželov.

25. Podľa § 58 ods. 1 Zákona o rodine, v rozhodnutí o ustanovení poručníka, súd uvedie konkrétny rozsah majetku, ktorý bude poručník spravovať, spôsob nakladania s ním a lehoty, v ktorých je poručník povinný predkladať súdu správy o nakladaní s majetkom mal. dieťaťa a správy o mal. dieťati.

26. Podľa § 58 ods. 3 Zákona o rodine, poručník je povinný vykonávať svoju funkciu riadne a v najlepšom záujme mal. dieťaťa. Za jej riadny výkon zodpovedá súdu. Rozhodnutie poručníka týkajúce sa každej podstatnej veci mal. dieťaťa, vyžaduje schválenie súdu.

27. Podľa § 111 CMP, v konaní vo veciach starostlivosti súdu o maloletých súd rozhoduje o

b) úprave výkonu rodičovských práv a povinností,
e) poručníctve,

28. Podľa § 120 ods. 1 CMP, súd rozhoduje rozsudkom vo veciach podľa § 111 písm. b) až d), h) a i), inak rozhoduje vo veci samej uznesením.

29. Na základe vyššie prezentovaných a vykonaných dôkazov mal súd preukázané, že u mal. E. sú splnené podmienky pre vyslovenie osvojiteľnosti, nakoľko jej matka neprejavuje o ňu skutočný záujem po dobu dlhšiu ako 6 mesiacov, keďže od jej umiestnenia do centra pre deti a rodiny, ako aj následne od jeho zverenia do starostlivosti manželov W. sa o ňu nezaujímal. Rovnako tak z vykonaného dokazovania je zrejmé, že si matka voči maloletej dlhodobo neplní svoju vyživovaciu povinnosť. Matka súhlasila s vysloveným osvojiteľnosti ku mal. E. a taktiež súhlasila, aby bola pozbavená rodičovských práv a povinností vo vzťahu k mal. E.. Maloletá nemá určeného otca. Na základe uvedených skutočností je teda naplnený tzv. kvalifikovaný nezáujem zo strany matky o maloletú, a tým je aj splnený predpoklad pre vyslovenie podmienky osvojiteľnosti u maloletej.

30. Pokiaľ ide o pozbavenie rodičovských práv matky k jej mal. dcére E., tu súd vychádzal z obsahu správ ako Centra pre deti a rodiny Gelnica, tak aj úradov práce, z ktorých je zrejmé, že matka dlhodobo zanedbávala starostlivosť o maloletú E.. Prakticky už po jej narodení sa ho zriekla. I vo vzťahu k jej ďalším deťom sa prejavila nezodpovedne a to do takej miery, že tieto jej niektoré ďalšie deti skončili v detskom domove. Matka nemá v domácom prostredí vytvorené podmienky na výchovu detí a neprejavuje sa u nej ani snaha po náprave tohto stavu. Podľa § 38 ods. 4 Zákona o rodine sa za zneužívanie rodičovských práv a povinností zo strany rodičov považuje okrem iného aj zanedbávanie maloletého dieťaťa alebo iné zlé zaobchádzanie s maloletým dieťaťom, čo popis situácií podaných v správach vyššie uvedených subjektov v plnej miere uvedenú definíciu napĺňa. Súd preto pozbavil matku jej rodičovských práv a povinností k maloletej E..

31. Napokon, vzhľadom na podaný návrh navrhovateľa, v ktorom tento navrhoval v prípade pozbavenia matky jej rodičovských práv a povinností rozhodovať aj o ustanovení poručníka pre maloletého, súd rozhodoval aj o tejto časti návrhu. Keďže dôvody pre pozbavenie rodičovských práv a povinností u matky tu dané boli, u maloletej v súčasnej dobe otec nie je určený, a keďže sa maloletá toho času nachádza v starostlivosti manželov W., ktorí ako manželia sú zapísaní do zoznamu žiadateľov, ktorí majú záujem stať

sa pestúnmi alebo osvojiteľmi, pričom títo prejavili ochotou vykonávať uvedenú funkciu, a keďže žiadna iná vhodná osoba predovšetkým z radov príbuzných maloletého dieťaťa sa nenašla, súd ustanovil do funkcie poručníkov maloletej Emílií práve manželov W.Á., ktorí sa v túto chvíľu javia ako najvhodnejšie osoby na výkon tejto funkcie.

32. Podľa § 52 CMP, žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

33. Podľa § 57 CMP, o povinnosti nahradiť trovy konania, ak nejde o trovy konania štátu, rozhoduje súd len na návrh.

34. Podľa § 58 CMP, o nároku na náhradu a o výške trov konania rozhoduje súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

35. O trovách konania súd v danom konaní nerozhodoval, nakoľko zo strany účastníkov konania nebol podaný návrh na rozhodovaní o nich, pričom podľa § 57 CMP súd môže o nich v mimosporových konaniach rozhodovať len na návrh.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Spišská Nová Ves, písomne v 5 vyhotoveniach. (§ 362 ods. 1 zákona č. 160/2015, Civilný sporový poriadok/ ďalej len ako „CSP“).

Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané. (§ 359 CSP)

V odvolaní sa uvedie ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, uvedie sa spisová značka konania, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie musí byť podpísané. (§ 127 a § 363 CSP)

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

(§ 365 ods. 1 CSP)

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu vyššie uvedenú, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej. (§ 365 ods. 2 CSP)

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. (§ 365 ods. 3 CSP)